

۱ ۲ ۳ . ◻ ◻) ◻ ۶ ~~~~~

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ لائق مجموعۂ اسلامیہ در

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

جلد ۲ - ۹

۲۷ ایلول ۱۳۲۸

غائبہ

۲۹ شوال ۱۳۳۰

218-22 MC

وطنپرورانه هیجانلر، عثمانلیلرده بویله «بر فرد واحد» کبی قیام ایتک روحنک سونمديکنی مع المسارکوستریور. حدوده سوق اولونان عساکر اسلامیه و عثمانیه نك طور دلارانه سنی سیرايدنجه انسانك قلبنه برانشراح کلیور؛ عثمانلی نام جلادتنی تاریخ جنك و وغانك دیباچه مفخرتی ایدن شانلی عثمانلی - اسلام قهرمانلرینك هیکل مهیب ودهاشی نظر خیالده بر رسمی کچید یاییور؛ سائر ممالک اسلامیه نك مدافعه سبز بر حالده دشمنلر الله ایکیه رنك زبون قالدیغندن حاصل اولان انکسار برامید وافتخاره مبدل اولیور؛ و انسانك بلا اختیار باغره جنی کلیور که؛

یاشاسون عثمانلیلر، یاشاسون عثمانلی عسکری!...

رسول زاده

محمد امین

اگر تاریخ تکرردن عبارت ایسه...

ایستاقیل کاغدلرندن یاییلمش او یونجاق بنالر کبی یکدیگرینه دایانمق صورتیله طور ایلین و موجودیتلری سیوری سینکر مثللی ویزیتیلریله صماخ مدینه خبر ویرن بعض حکومتجکر، ناصیلسه باشلرندن بویوک بر حرکته جرأت کوسته رمشلر.

فاره لرك طوبلانوبده کدینك بوینه چیغیراق طاقاسنی قرارلاشدیردقلری کبی بوطاغ صیجانلری، بوتارلا کوستبکلی، بو آطه طاوشانلری ده عثمانلی آرسلانلریله اوغراشمق ایچین بیلرند - خایر، بیلرند دیمه یلم، بلکه بولرده بین وارمش کبی آکلاشیلر! - آرلرند بر اتفاق عقد ایتشلر.

عوعوملریله بوتون اوروپایی بیزار ایتدکاری حالده حدود باشلرند باریناجق بر این، صیغیناجق بر قووق تحریسندن کری طورمایان بو بالقان مخلوقاتی، آزیحق عاقلانه داوارانسه لرده شو مجنونانه تشبیه بولونمازدن اول بر کره اولسون تاریخلری اوقوسلر و ترجمه حال مقهوریتلری ممکن مرتبه اوکره نسلر اولمازمی؟

احتمال که قفالرینی قاپلایان فکر عظمت، کوزلرینی قاپانان حرص منفعت الجاسیله بوکا موفق اولامامشلردر. بزکندیلرینه بو خصوصده انسانیتکارانه بر خدمت ایفاسی ایچین تکرر تکرر دکل، آل برلکی وکومه لر، سورولر تشکیلی ایله اوزره مرزه ایتدکاری عقورانه دوللر نتیجه سنده خونخوار دیشلرینك ناصیل قیریلدیغنی، جانشکاف نیچه لرینك نه یولده سوکولدیکنی بروجه آتی یازیوروز...

اگر تاریخ، تکرردن عبارت ایسه... لطف الهی ایله بوسفرکده بزم ایچین شانلی بر مظفریت، اولر ایچین ده قانلی برهزیمت اولاجغنده شبهه ایتمه سینلر.

**

هجرتك ۷۵۸ هجری سنه سی ایدی که: اورخان غازینك فرزندنجیلی، عثمانلیلرک سردار بی عدیلی اولان غازی سلیمان پاشا مرحوم، معینتی

استانبوله کلام: طوغروسی ایرانده کی اختلافات اجتهدیه نك عینیه بو اوده حکمفرما اولدیغنی مشاهده ایتدیکم ایچون پک متأسف اولدم. بوراده کی مبارزات سیاسیه اوقدر ایرانده کنه بکزیوردی که: «ایتالیا، دولتملیه دکل، معین بر جمعیه اعلان حرب ایتدی» دیه دوشونسلر بیله اولدی. صوکره بویله بر اتهام آلتده قالانلرده: «معارضلرمن ایتالیانلرله تشریک مساعی ایتدیلر» کبی نشریاتده بولوندیلر.

بویله اختلافاتک نتیجه سی ده دولت معظمه عثمانیه یی اوقدرضعیف کوستردی که حتی بالقان دولتری بیله میدان اوقومغه باشلادیلر. معلوم اولدیغنی وجهله بالقان حکومت صغیره سنك اویوشولماز، باریشلماز برچوق منافع متضاده لری وارد. بولرک بوتون بومتباین منافع میانندن بر نقطه ائتلاف بولهرق علمه مزه متحد بر حرکته قرار ویرمه لرینه کندیلرندن، حتی صیغندقلری دول معظمه دن زیاده مساعده ایدن نهدر، بیلیورمیسکز؟: بز و بزم اختلافات داخلیه مزدر! اولر نری احتراصات سیاسیه ایله آلوده، یکدیگر مزله باریشماز دشمن کبی کوردیلر، و بو حالزله معنأ ماده ضعیف اولدیغمز حکم ایتدیلر. پک آز نقطه لرده اویوشه بیلن بالقان دولترینك اتحاد عسکریسی تحریص ایدن بزم حالزدر.

اوت، مرض مزمنلشمه نیجه تدایوسنه لزوم کورمه یین شرقی روحمز انجق شمدی آکلیور که اختلافات اجتهدیه یی «بز اولماسق مملکت محو اولور» دستورینه ربط ایتک بویوک بر خطادر؛ هم بعضاً جنایتلر قدر مسئولیتی اولان خطالردن!

بوکوندن اعتباراً بومضر اختلافلر قالدسین و بوهفته ایچنده بذل ایتدیکمز بیانات وطنپرورانه فوق العاده مواقعه سویله نیلمه سی مودا اولان موقت سوزلردن عبارت اولمه سین! چونکه بیلیمیز که بوکون جبل الطارق بوغازندن تاجیحون نهری سواحلنه قدر عالم اسلامی قانلی ضربه لرینه معروض قیلان حمله لری هر بر نقطه نظر دن تحلیل ایدرسه ک، نهایت بزه قارشى مدهش بر هجوم اولماسی کیفیتند. ایکی رأیمز اولامز. هپمز، اشبو مهاجمات غدارانه ایله دلخوتز، بومهاجلرده کیمسه یه رحم و مروت یوقدر، معاذ الله فرصت بولورلرسه، هپمزی بر درجه ده آزه جنك، چیکینه جکارد! برزلزه، برطوفان، برصاعقه آسمانی ناصل بر عابدایله بر فاسقی تفریق ایتمز سه ملیتمزی، دینمزی تهدید ایدن بوقانلی هجوملرده - اگر متحد اولمازسه ق - ایچمزدن فرقه آیرمیه رق، هپمزی او یله آزه جکدر! هجوملرک اوکئی آلق اوزره تدابیر احتیاطیه دن بحث اولونور، بو خصوصده مختلف نظریه لر سرد ایدیلر سه آکلارم، فقط مهاجمات بر امر واقع شکلی آنجه، آرتق یاشامغه عنم ایتمش ملتلر ایچون یالکز برشی قالیور، که اوده:

بر فرد واحد کبی قیام ایتک، مهاجمینه قارشى قویق در!

**

سفر برك اعلان ایدل کدن صوکره صنوف مختلفه ملتده کوزوکن

یکی ایله رفقای جانسپاری « الله الله » ! نداسیله دشمن اوردو کاهنه هجوم ایتیش ، او یقودن زیاده شرابک سکر مشئومیله صیزمش و بایلمش اولان دشمنک کوزینی آچاسنه میدان ویرمه مشدی .

(النوم اخ الموت) سیرینی یقیناً آکلایان بوقوجه اوردودن برقاج ساعت ظرفنده لشر ایله چادرلردن باشقه برشی قالمادی . زیرا : طورانلر قیلچیدن ، داورانانلر مریچدن کچدی . بوقانلی وشانی محاربه نك وقوع بولدیغی یرده (صرپ سیندیغی) ده نیلیدی . ۷۶۷

قوصوه ماحمه کبراسی ده ملت معظمه عثمانیه نك مناقب نامه دلاورانه سنی بحق ترین ایدن مفاخر عظاماندر که :

برمعتاد علیهمزه اتفاق ایدن صرپلر ، ماجارلر ، اولاحلر بوشناقلردن مرکب یوز بیکی متجاوز قالا بالغه قارشی اللهک نصرتی ، مراد خدا . وندکارک هتی ، بالخاصه شهزاده ییلدیریمک غیرتیه ۷۹۱ سنه سی شعباننک اون بشنجی صالی کونی قازانلشیدی . یالکیز یکریمی بیک قدری زرهللی شوالیه لردن متشکل اولان بو دشمنک برقسیمی ، صاعقه لر یاغدیران ییلدیریمک دهشتلی کرزیه تپه لیش ، برقسیمی ده ینه شهزاده یعقوب چلبینک خاراشکاف اولان مزراقی اوچنده جان ویرممشیدی . زره پوشی اولمایان اعدا ایسه بعضیسی یالین قیلیج صالیدیران عثمانلی قهرمانلرینک یش غضنفرانه سنده سرفرو ایتیش ، بعضیسی او آتشین هجوملره یول ویرمک ایچین اورته یرندن آیریلش ، شمشیر جلادته باشنک قوباریلانسی ایسته مه یلرده رشته اسارتله اللرینک باغلانماسنه رضا کوسته رمشیدی . شیمدیکی کوچوک صربستانک او وقتکی بویوک قرالی (لازاری) ده خاک هلاکه سریلش و عار مغلوبیتی ، یوزینی تلوین ایدن قانیه اظهار ایله مشدی .

بوشانلی ظفردن براز صوکر ، یعنی ۷۹۸ سنه سنده ماجار قرالی (سیکیزموند) شدتلی برخولیا خسته لغنه طوتولش و یکی براتفاق عقدیه عثمانیلری روم ایلی دن چیقارمق وهمنه قایلیمشیدی . فی الواقع تشبثانده بولوندی . اولاح وویووده سی (میرچه) ایله فرانسه ، آلمانیا ، باجیقا ، فلمنک ، لوکسانبورغ ، اسویچره ، ونڈیک ، رودوس شوالیه لردن مرکب برجم غفیر تشکیل ایتدی .

هر بویدن ، هر صویدن ، هر ایلدن و هر دیلدن تشکل ایدن بو زرهللی اوردوسی ، طونه یی کچوب نیکبولی قلعه سنی صاردی و برقاج کون ایچنده او ارسلان یووانسی تسلیم اولاجق صاندی . فقط بیلیموردی ، که او یوواده (طوغان بک) کی برارسلان محافظ بولونویور ، ییلدیرم مثللی برقهرمان ده امداده کلیموردی .

قلعه پیشکاهنده سرخوشانه طفره فروشلقده بولونان متفقرلر ، پک آز زمان ایچنده تیزی دومانه قاتان بر فیرطینه قوبدیغی ، کوزلر قاماشدیران شیمشکلر چاقدیغی ، قولاقلر پاتالانان طراقلر حصوله

تشکیل ایدن بر حزب قلیل - اشهب حماسته دار کورون آناتولی اووالرندن - خوارقما بر صورتده روم ایلی یه کچمش و کلیولی ، بولایر ، معلقره ، ایصاله ، تکفور طاغی ساحه لرده سمند شجاعتی اوینا تمایه باشلامشیدی .

واقعا بوشانلی فتوحاتک ده مبدأنده ، یعنی هنوز ۷۶۰ سنه هجریه سنده ایکن او بارقه جلادت ، اوندن ایکی آی صوکراده اورخان غازی کی بر حکمدار عالی سیرت افول ایتدی . فقط مراد خداوندکار مثللی بر پادشاه عالی اقتدار ، سلطنت عثمانیه اورنکنه یکی بر رونق ووروب روم ایلی فتوحاتنه دوام اولندی . چورلی ، چاتال بورغاز ، کشان ، دیمتوقه ، ادرنه بلده لری آلیندیغی کی زغره و فلبه ده ممالک عثمانیه عدادینه کیردی .

هلال عثمانینک بالقانلره طوغرو نشرانوار ایتمه سندن - او طرفلرده حکومت سورن - بولغارلر ایله صرپلر ؛ یاراسه لر کی خویلا نیورلر ، شمشعه سطوتلرینی و صبح کاذب قدر پارلایان فروغ حشمتلرینی قارائنلقده بیراقاجق اولان او سیاره احتشامی سوندورمک ، ضیا دشمنی بولونان کوزلرینی ترویج ایچین ، انجلاهی معرفته هنوز مظهر اولان اوجهتلری ، ینه ظلمت آباد جهالته دوندورمک ایستیورلردی . بر طرفندن ده - حضرت عیسانک وکالت مطلقه سی داعیه سنده بولونورکن امت محمدک قتل عامیه بیلله تشفی صدری ممکن اولامایان - پاپا بشنجی (اوربهن) جنابلری ، یکی براهل صلیب تشکیل ایچین - پدر مقدسلری اولدیغی - خریستیانلری عثمانیلر ، یعنی مسلمانلرله حربه تشویق ایدیور ، کناهلرینی چیقارمق بهانه سیله زوالی آداملرک کندیلرینی کنه ، فکر سز باشلرینی ده بلایه صوقوبودی .

بوتشویق مقدس ! اوزرینه ماجار قرالی (لوئی داندرو) صرپیه برنسلری (ووقاشین) و (اوغلی یهشا) بوسنه قرالی (تی ورت قو) بولغار چازی (سیشمان) اولاح وویووده سی (میرچه) کی سرکرده لر ، برله شدیلر و ۶۰۰۰۰ کیشیلک بر قوتله عثمانلی اوردوسنه طوغرو صوقولمایه باشلادیلر .

روم ایلی محافظی (لالاشاهین پاشا) بوقارضا درنکنه ، بوقورت سوروسنه ، بوبالقان چته سنه قارشی استکشاف اجراسی ایچین ۴۰۰۰ سواریدن ، یعنی مهاجرلرک اون بشده برندن عبارت بر قوت سوق ایتدی . بوقوتک سردار ابد اشتھاری بولونان (حاجی ایل بکی) سیلابه طغیان کی مریچ اووانسی قابلایان دشمن قالا بالغی اوزاقدن کوردی . چوتلقدن قاجق ، تهلمکدن کری دونمک عثمانیلرک شعار مردانکیسنه مغایر اولدیغندن حاجی ایل بکی ده بلا ظفر عودتی ناموس فتوتنه یدیرمه دی . بناء علیه بکله دی .

کیجه نك ظلماتی ؛ اطرافی استیلا ایتیش ، بالخاصه متفقین اوردو کاهنه کابوس بلا کی چوکشدی که صدای رعدی ، بوغوق ، ضیای برقی دونوق بیراقان دمدمات موحشه وشعشات مده شه ایله اورالری چین چین اوتویور ، پاریل پاریل پارلیوردی . چونکه : قهرمان حاجی ایل

مغلوب قوماندان ایسه مهزم عسکرینه اتباع اتمیه مجبور اولدی
ولعقینه چیقان روم ایلی بکربکی داود پاشانک الدن کوچ ایله
قورتولدی .

مفی* ماجنلکی ایله معاهده نامه یی نقض ایتدیرمش اولان قاردینال
جنابلی ، پاپدن صاتین آلدینی جنته چکیلدی ! چونکه رفقای اضلالی
ایله زمین هلاکه سهریلدی . (۷ رجب ۸۴۸)

* *

بوندن درت سنه سوکرا ژان هونیاد ، دوچار اولدینی مغلوبیتک
انتقامی آلق ایچون ینه متفقلردن برآوردو تشکیل ایدرک قوصوه
حراسنه قدر ایندیسه ده مقابله سنه کلن عثمانلی اوردوسیله اوچ کون
چاریشوب ۱۷۰۰۰ مقتول ویردکن سوکره فراره قرار ویردی . [۱]
(۴ شعبان ۸۵۲)

* *

تلخیص واجال صورتیه یازدیغمز شو وقایعدن آکلاشیلورکه
عثمانلی دولت وملتی ، « تحسبهم جمیعاً وقلوبهم شتی » هیئتده بولونان
دول متفقه نك وقت وقت هجوم وتجاوزینه اوغرامقدن خالی قالمامش
وبونلره قارشى (بنیان مرصوص) تعریف قرأیسنه ماصدق
برحرکت متحذانه ایله مقابله وغلبه ایتکدن کرى طورمامش ، هر
تجاوزى دفع ایدرک هر سفرنده برظفر قازانمش . ایشته اودولتی ،
اومعظم ملتی تشکیل ایدن قهرمان مظفر مجاهدلر بزم اجدادمز ایدی .
شیعمدی بزمه اوغراشمق ایچین برله شلرده اجدادمزه مغلوب اولان
متفقلرک احفادیدر .

فطرت ده کیشیر داما بوقان یینه اوقادر .

حکمی ، برحکمت ایسه اجدادمزک دامارلرنده جولان ایله یین
خون شجاعت بزه ، تیترتدکاری یورکرده طوکوب قالمش اولان
خون جبانته اعدامزه میراث قالمشدر .

بناء علیه هرایکی قان ، خصیصه فطریه سنی کوشتره جک ولطف
الهی ایله بوسفرده بزم ایچین شانلی برمظفریتی ، اونلر ایچین ده قانلی
برهزیتی انتاج ایله یه جکدر .

« نصر من الله وفتح قريب »

طاهر المولوی

حرب و ملت

قورقنچ وولقانلر سماپایه داغلرک چلیک قیالردن اوروولمش باغیرلرینی
آتشین دیشلریله پاره لایه رق یاقینلرینی اوزاقلرینی آله ولرله صاره جنی ،
معمورملری کول عمانلرینه ، کلاستانلری آتشین جویبارلرینه ، نرمین
ویاض بولوطلری قان دالغه لرینه بوغاجنی زمان بوغزم مهبینی طبیعت
[۱] مرقوم ۸۶۳ تاریخنده وبالذات فاتح سلطان محمدکده جرحه دار
اولدینی بلغراد سفرنده یارالاندی واوندن متأثراً ۱۴۵۶ تاریخ میلایسنده
وفات ایتدی .

کلدیکنی کوروب ایشیتدیلر . چونکه عثمانلی اوردوسی کلش ، چونکه
عثمانلی قیلچی فعالیتیه باشلامشدی .

مصادمه نك بدايتده (سیکیزموند) خفياً بر قایغیه بنبوب متکراً
سیاخته ! چیقدی . نهایتده ایسه باشلرنده بورغونیا دوقه سی (قورقو-
سز ژان) اولق اوزره بر آدی شوالیه رؤسای اسارتله شهریار
مجاهدك حضورینه چیقاریلدی .

بو مغرور جنکاورلردن بر قسمی ، بر داهای عثمانلیلر علیه سلاح
قولانماق اوزره یین ایتدکاری ایچین عفو اولوندی . حتی بومیانده
عفو ایدیان (قونت دونه وهر) :

— یمنکدن طولانی سنی عفو ایتکله برابر یینه میدان حربده
قارشیمه چیقماق ایچین سکا اذن ویریورم . کیت ، آدام طرپلا ، تکرارکل .
مساعده سنه ، قورقوسز ژان ایسه :

— سکا یمین ایتدیرمک ایسته میورم . ممالکتک کیدنجیه یینه بنمله
چاریشمق فکرینه دوشرسه ک بلاتردد کل . بنی نمون ایدررسک .
چونکه بن ، حرب وفتح ایچین دوغمش بر آدمم .
تکلیفنه اوغرامشدی .

* *

بو مظفریتدن ۴۹ ییل سوکرا ، یعنی ۸۴۷ سنه سنده ایدی که :
پادشاه عثمانی مراد ثانی ایله ماجارستان و لهستان قرالی (لادیسلاس)
آراسنده (سه که دین معاهده نامه سی) تنظیم اولونمش ، احکامی اون-
سنه مرعی طوتولاجفته دائر قرآن وانجیل اوزرینه یمنلر ایدیلشدی .
تورکجه وماجارجیه یازیلوب تعاطی ایدیان بو معاهده نامه لک داهای
تمامیه مرکبی قورومادن ، یعنی تعاطیسنک اون دو قوزنجی کونی
لادیسلاس جنابلی طرفندن حکملری نقض اولونوب عثمانلیلر علیه یینه
تشبثاته قالدیشیلدی . چونکه پاپا دردنجی (اوزدن) ک ماجارستان وکیلی
قاردینال (جولیانوس چه زارینی) .

— مسلمانلره قارشى ایدیان یمنک شریعت عیسویه عننده
حکمی یوقدر ! طرزنده کی افتاسی ! اوزدرینه آلمانلر ، لهلر ، چهلر
وسأتردن مرکب اولوب مشهور (ژان هونیاد) ک قومانداسنده بولونان
کثرلی بر اوردو ایله لادیسلاس حرکت ایتدی وایلریله یه رک وارنه یه
قدر کلدی .

مراد ثانی ، عسکریه میدان حربیه یه تیشدی دشمن طرفندن
حکمی نقض ایدیش اولان معاهده ناموی ، برمزراق اوجنه صاپلاتوب
شانلی سنجانمزک یانسه دیکه یردکن سوکرا مصادمه یه باشلادی .

کیرودار انساننده (قره جه پاشا) کبی فداکار بر سردار ، نائل
شهادت اولدیسده (قوجه خضر) نامنده کی بر قهرمانده قرال
لادیسلاسک باشی تاجندن ، حتی کوووده سندن آیردی .

قرالک رأس مقطوعنی کورن اوردوسی ، قاجوب قورتولمقدن
باشقه چاره بولامادی . ژان هونیادک تشویقات وتشجیعاتی ده بالطبع
دیکه مه دی .